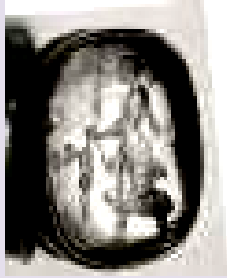

De godin Diana en de god Mars

Hanger met camee

Hanger (ca. 1850 - 1930)

Gouden hanger met camee. De graveertechniek van edel- en halfedelstenen waarbij de achtergrond wordt weggeslepen om de voorstelling in reliëf te doen uitkomen heet camee. Het sieraad zelf wordt camee genoemd.

goud; camee; L=1.2cm, H=1.5cm (Geheel);

Diana was de Romeinse godin van de jacht (Diana Venatrix, alsook van de wilde natuur), van de geboorte (Diana Lucina), van de maan (Dian Lucifera, "lichtdragende Diana") en als zodanig gelijk aan Hekate (Diana Trivia, godin van de driesprongen).

Zij was oorspronkelijk een Italische (Sabijnse) maangodin, wier wezen in nauw verband stond met dat van Janus. De Romeinse Diana versmolt met Artemis die ook een licht- en levensbrengende godin was.

Zij was de dochter van Jupiter (Zeus) en Latona (Leto) (een titaan), zus van Athena en tweelingzus van Apollo. Haar favoriete wapens was de pijl-en-boog. Ook werd ze vaak afgebeeld met een hert, een dier dat haar zeer dierbaar was. Een belangrijke eigenschap van de godin was dat ze altijd maagd wou blijven, ze was daarom ook de beschermster van de kuisheid. Ze was de maagdelijke heerseres over de wouden en wilde dieren.

Haar dienst zou door Latijnse plebejers in Rome zijn ingevoerd. Daarom was voornamelijk de beschermgodin van de plebejers en tevens van de slaven. Op de Aventijn, de zetel van het plebs, was door Servius Tullius, de vriend van de lage volksklasse en zelf als slaaf geboren, een beroemde tempel gebouwd (Aventina), waar zij als beschermgodin van het Latijnse stedenverbond werd vereerd.

Bij Aricia aan het meer van Nemi had zij een heilig bos (nemus Aricinum), waaraan een bloedige erediens was verbonden. In haar heilige bos woonde haar priester, de Rex Nemorensis ("koning van het bos"), die altijd een weggelopen slaaf was, en diens positie was uitsluitend te bereiken door de huidige priester te vermoorden.

Gem circa 100-150 NJ

Glas 1 ½ bij 1 cm

Gevonden tijdens de opgraving café Dam, hoek Deutzstraat/Kerkplein in Heemskerk.

Een Romeinse gem is een steentje of stukje glas met daarin een beeltenis gegraveerd. De gem die onder café Dam in Heemskerk is gevonden is ondoorzichtig blauw en zwart glas met daarin een beeltenis gegraveerd van een man met helm, speer en schild. De gem is ongeveer 1 ½ cm groot. Gemmetjes zoals deze werden door de Romeinen beschouwd als geluksbrengers en als amulet gedragen in ringen of als hanger. De steen wordt gedateerd aan het einde van de eerste eeuw, begin tweede eeuw.

Mars was de Romeinse god van de oorlog, maar had daarnaast ook nog enkele vruchtbaarheidsfuncties. Hij was bekend bij alle Italische volkeren.

Hij was de zoon van Juno (de koningin der goden) en een magische bloem (of Jupiter, de vader der goden).

Oorspronkelijk was hij vooral de god van de vruchtbaarheid en beschermer van het vee, maar later smolt hij samen met de Griekse god Ares en werd hij primair geassocieerd met strijd, dood en oorlog.

Mars is de meest vereerde god van het Romeinse Rijk, waarschijnlijk omdat zijn zonen (Romulus en Remus) gezien worden als de stichters van Rome.

De maand maart en de planeet Mars zijn naar deze god vernoemd.

Samen met Jupiter en Quirinus vormde Mars de oude Indo-Europese trias van Rome. Jupiter had de soevereiniteit op politiek en religieus vlak in zijn beheer en Quirinus de burgers, Mars was beschermer van de burgers onder de wapen: de milites (soldaten).

Wanneer een officier zonder zelfstandig commando de spolia opima ("vette buit", d.i. de wapenrusting van de vijandige veldheer) veroverd had, bracht hij het aan Mars (secunda spolia), terwijl een Romeins veldheer en een miles het respectievelijk aan Juppiter Feretrius (prima spolia) of aan Quirinus (tertia spolia) zouden wijden.

Voor het bewind van keizer Augustus had Mars maar één heiligdom binnen het pomerium: het sacrum Martialis in de Regia. Hier werden de ancilia en lans(en) van Mars bewaard. Wanneer een veldheer op veldtocht trok, bewoog hij eerst deze lans(en) en zei: "Mars vigila" ("Mars, wees waakzaam").